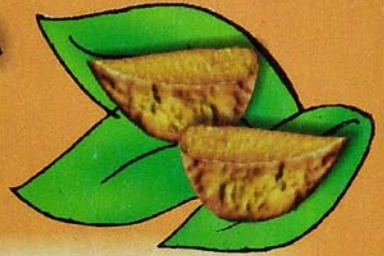

MƏN VƏ MƏNİM DÜNYAM

Abdulla Şaiq

Tıq-tıq xanım

Layihənin məsləhətçisi: Xalq yazıçısı ELÇİN

«Beşik nəşriyyatı»nın nağıllar
dünyasına xoş gəlmisən, balaca! Bu dəfə
«Tiq-tiq xanım»la tanış olmaq imkanı
qazanacaqsan! Onun başına gələn
məraqlı əhvalatı bilmək istəyirsən? Elə
isə dost axtaran bu balacanın hekayəsini
özün oxu!

Arif - 264112

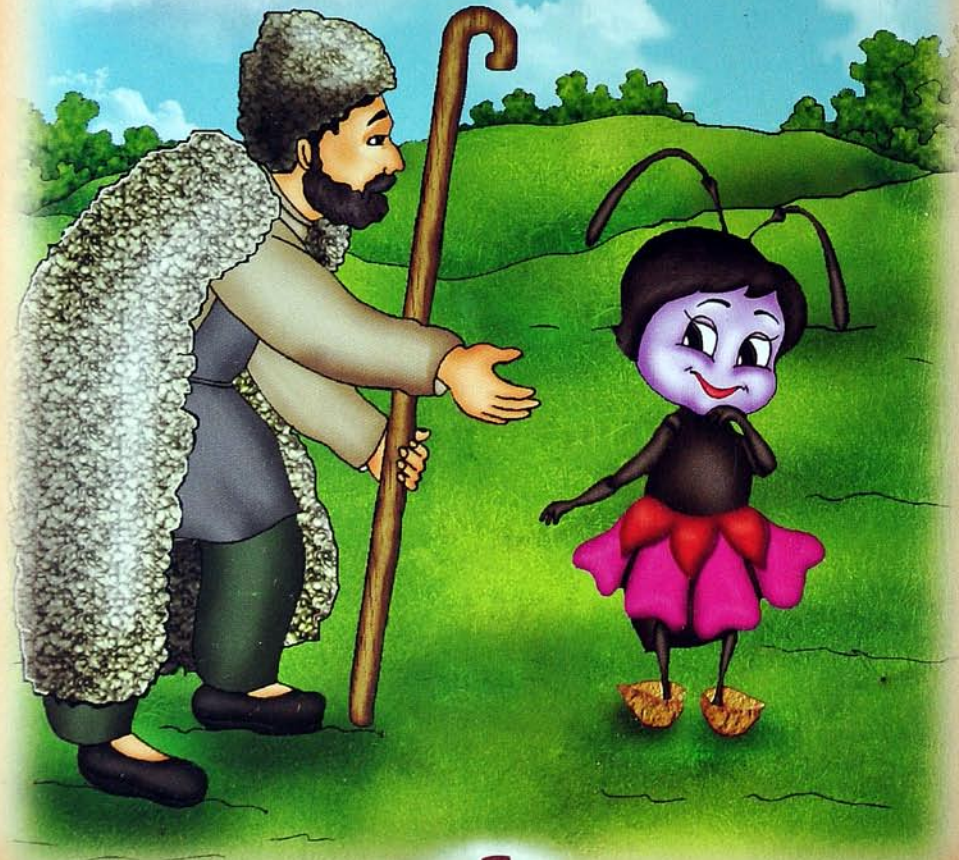
Gəlin, sizə uşaqlar,
söyləyim bir hekayət:
Dozanqurdu edirdi
yalqızlıqdan şikayət.

Soğan qabıqlarından
bir çadra tikdi, şıq-şıq,
Fındıq qabıqlarından
çarıq geyindi, tıq-tıq.
Ətir vurdu başına,
bəzək verdi özünə;
Qara yaxdı qaşına,
sürmə çəkdi gözünə.
Naz ilə yavaş-yavaş,
yola düzəldi birbaş.
Çöl-çəmənə gəzirdi,
axtarırdı bir yoldaş...

Göy tərənin döşündə
oturmuşdu bir çoban,
Dedi: "A dozanqurdu,
hara gedirsən? Dayan!"
Dozanqurdu çevirdi
qara, muncuq başını,
Aciqlanıb dayandı,
oynatdı göz-qaşını.
Dedi: "Eheyyə, ay çoban,
bir yaxşı aç gözünü,
Bax, gör kiməm?! Anla bir
söylədiyin sözünü.
Mənə eldə-obada
"Tıq-Tıq" xanım dəyərlər,
Bir az düşünüb danış,
kobud olma bu qədər!"
Çoban dedi: "Bağışla,
qurban o şirin dilə,
Tıq-Tıq xanım, de görüm,
hara gedirsən belə?"

Tıq-Tıq xanım oynatdı
qara, muncuq başını,
Gözlərini süzərək,
çatdı qara qaşını.
Dedi: "Çoban, bağışla,
ömürlər çox gödəkdir,
Bu çöllərdə Ƴalqızam,
mənə Ƴoldaş gərəkdir".
Çoban Ƴanaşdı ona,
söylədi: "AƳ qaraqaş,
Bu ellərdə tapılmaz
mənim kimi bir Ƴoldaş.
Gəl burda qal dost kimi,
səni tutaram əziz.
Ağzıma bir tikə də
inan, qoƳmaram sənsiz".
Tıq-Tıq xanım söylədi:
"Aciqləndirsəm səni,
Doğru söylə, aƳ çoban,
nəylə döyərsən mənı?"
Çoban qapdı çomağı,
dedi: "Bununla, bir bax!.."
Dozanqurdu qorxudan
qaçdı tez ordan uzaq...

Getdi, getdi... Bu dəfə
tülküyə oldu düçar.
Tülkü dedi: "Bir daşan,
dozanqurdu, sözüm var.
Gəlin kimi özünə
vurub Ƴaraşıq, bəzək,
Hara gedirsən belə?
Durma, söylə, a gövçək!"
Dozanqurdu çevirdi
qara, muncuq başını,
Aciqlı bir tövr ilə
oynatdı göz-qaşını.
Dedi: "Nə söyləyirsən?
Gözlərini yaxşı sill!
Diqqətlə bax, gör kiməm?
Danışdığın sözü bill!
El bilir, ölkə bilir,
Tıq-Tıq xanımdır adım..."

12

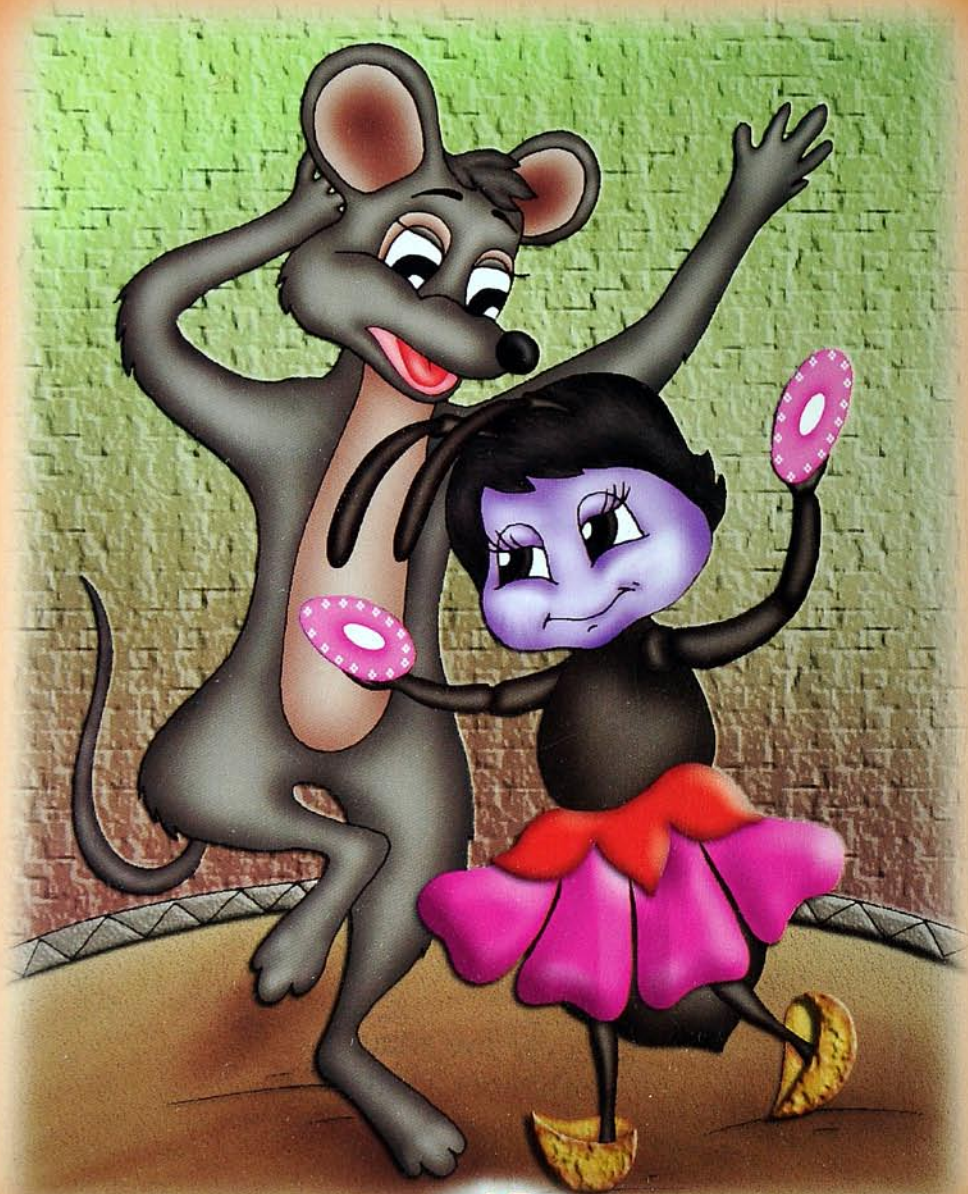
Tülkü dedi: "Aıx xanım,
bağışla tanımadım.
Adını bilməyirdim
xanım, bağışla məni,
Dilim-ağızım qurusun,
yəman incitdim səni.
Aıx Tıq-Tıq, Şıq-Şıq xanım,
hara gedirsən belə?
Gəl bu tülkü lələni
nigaran qoşma, söylə?!"
Tıq-Tıq dedi: "A tülkü,
ömürlər çox gödəkdir,
Bu çöllərdə yalqızam,
mənə yoldaş gərəkdir".
Tülkü dadlı dil ilə

söylədi: "Aıx qaraqaş,
Bu ellərdə tapılmaz
mənim kimi bir yoldaş".
"Çox gözəl... Bir sözüml var,
durma, başa sal məni,
Məni nəylə döyərsən
acıqlandırsam səni?"
Tülkü dedi: "Salaram
səni iti dişimə,
Çəynəyəyəm, didərəm,
gedərəm öz işimə..."
Dozanqurdu bu sözdən
diksinərək, qorxaraq,
Çadrasını yelləyib
qaçdı tez ordan uzaq...

13

Tıq-Tıq xanım gedirdi
arxasına baxmadan.
Birdən onun yolunu
kəsdi biğli bir siçan.
Qarşısında şöngədi,
qulağını diklədi.
Şirin-şirin dil açdı,
ona belə söylədi:
- "Saçı uzun Suray xanım,
Boynu uzun Buray xanım,
Siğal verib qara telə,
Gözəl xanım, hara belə?"
Bu söz ona xoş gəldi,
açdı tez yaşmağını,
Çadrasını yellətdi,
oynatdı başmağını,
Dedi: "Yalqızlıq sızır
məni, gözüm Siçan bəy,
Özümə layiq yoldaş
axtarıb tapam gərək".

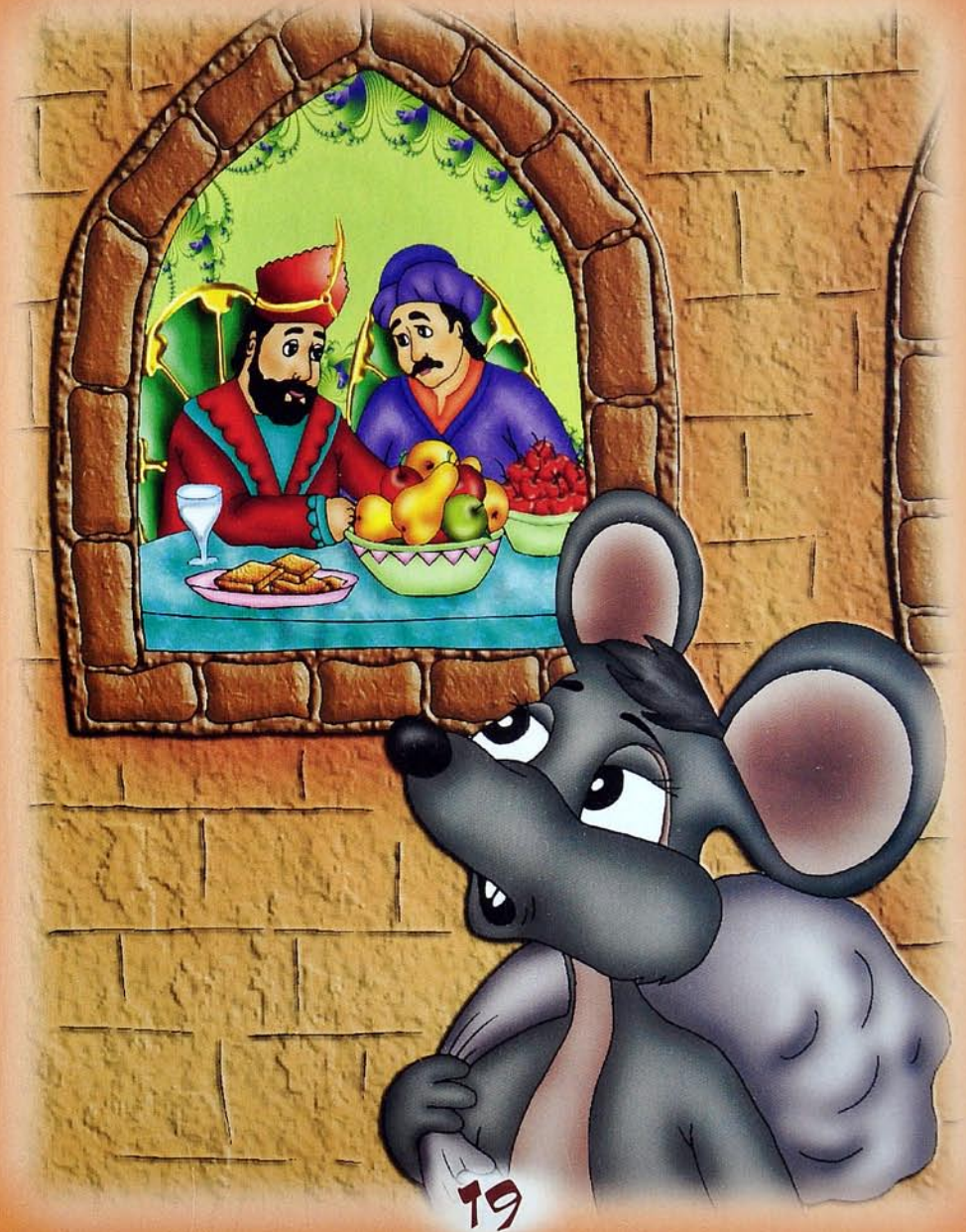

M.F. Axundov adına

M.F. Axundov adına
Azərbaycan Milli
Kitabxanası

Siçan dedi: "Mən kimi
yaxşı yoldaş tapılmaz.
Gəl bir yerdə yaşayaq,
damağı çağ, kefi saz".
Dedi: "Sənə sözüm yox,
ancaq başa sal məni,
Söylə, nəylə döyərsən
acıqlandırsam səni?"
Siçan dedi: "Yavaşca
quyruğumu bükərəm,
O incə göz-qaşına
qara sürmə çəkərəm".
Tıq-Tıq xanım çadranı
yellətdi çox sevincək,
Söylədi: "Bu şərtə mən
raziyam, di gəl, gedək".
Tez verdilər əl-ələ,
yoldan iraq keçdilər,
Siçanın daxmasında
bir ay yeyib-içdilər.

Bir gün Siçan bəy dedi:
- "Aş Tıq-Tıq, Şıq-Şıq xanım!
Mənim gözəl yoldaşım,
mənim ciyərim-canım!
Bu gün xanın evində
toş var, dadlı yemək var,
Şəkər, noğul, qatlama,
fətir, yağlı çörək var.
Sən yuvadan çıxma ha,
mən gələndək, dayan..."
Tıq-Tıq razılıq verdi...
Düzəldi yola siçan.
Sevincək, xan evinə
gedirdi yorğa-yorğa,
Sarayə yetişincə,
sıxıldı bir bucağa.
Qatlamarı, noğulu
xırt-xırt ilə yeyirdi,
Bığlarını silərək
öz-özünə deyirdi:
"Tıq-Tıq xanım yalqızdır,
onsuz haramdır yemək,
Bu noğuldan, şəkərdən
ona aparım gərək..."

Dozanqurdu yuvada
yalqız qalib darıxdı,
Həm də bir az susuzdu,
durdu, yuvadan çıxdı,
Gəldi bir yol ağızına,
baxdı o yan-bu yana,
Bir çuxurda su görüb,
Tıq-Tıq yanaşdı ona;
Əyilib su içəndə,
birdən düşdü çuxura,
Gördü ki, lap boğulur,
əl atdı ora-bura.
Sudan çıxma bilmədi,
Bağırtdı: "Aş-vay, kömək!.."

Ancaq onun səsini
eşitmədi Siçan bəy...
Gördü gəlir atlılar,
şirin söhbət edirlər,
Batıb qızıl-gümüşə,
Xan evinə gedirlər.
Çuxurda, su içində
onun halı ağır idi,
Birdən uca səs ilə
atlıları çağırdı:
"Tarap-turup atlılar,
Atları qanadlılar.
Xan evinə gedərsiz,
"Siçan bəyə dəyərsiz:
Saçı uzun Suray xanım,
Boynu uzun Buray xanım
Düşübdü su çuxuruna,
Tez özünü yetir ona".
Atlılar hər tərəfə
durub diqqət etdilər,
Görmədilər bir nəfər,
yola düşüb getdilər.

Xan evinə çatınca,
hamı atından endi,
Doluşdular saraya,
xan məclisi şənləndi.
Hörmət ilə oturdu
hamı qızıl kürsüyə,
Qonaqlardan birisi,
heyrətli işdir, - deyə,
Söylədi: "Biz bir yolun
qırağından keçərkən,
Bu sözləri söyləyən
bir səs eşitdik birdən:
"Təpə-turup atlılar,
Atrarı qanadlılar.
Xan evinə gedərsiz,
Siçan bəyə dəyərsiz:
"Saçı uzun Suray xanım,
Boynu uzun Buray xanım
Düşübdü su çuxuruna,
Tez özünü yetir ona".
Baxdıq o yan-bu yana
diqqət etdik nə qədər,
Çox heyrətli bir işdir,
görünmədi bir nəfər..."

Eşidincə bu sözü,
Siçan qalxdı yerindən,
Dedi: "Tıq-Tıq xanıma
kömək etməliyəm mən!"
Atdı noğul, şəkəri,
tez çıxdı o, saraıdan.
Tıq-Tıq xanıma tərəf
yörğələyirdi Siçan...
Yuvasına çatınca,
yaxından bir səs gəldi,
Bu səs onun bağırını
bir xəncər kimi dəldi;
Bildi Tıq-Tıq xanımdır,
boğularkən bağırır,

Öz dostunu dar gündə
harayına çağırır.
Tez səsine səs verdi,
o tərəfə yüyürdü;
Bir kiçik gölməçəyə
yetišincə, nə gördü:
Tıq-Tıq xanım çuxurda
boğulur, əl-qol atır,
Gah çıxır su üzünə,
gah birdən-birə batır.
Bunu gördü, Siçanın
dərdi başından aşdı.
Yüyürdü öz dostuna
belə şirin dil açdı:

– Əlini mənə, bəstərəcik!
– Yox, mən səndən küsdərəcik...
– Əlini mənə, bəstərəcik!
– Yox, mən səndən küsdərəcik...
– Əlini mənə, bəstərəcik!
– Yox, mən səndən küsdərəcik...
– Küsdərəcik, küsdərəcik,
Bir daş üstən əndərəcik!
Daşı vurdu başına,
bir az qəmləndi... yənə
Toy noğulu yeməkçin
qayıtdı xan evinə.

*Hə, necədir? Nağılı bəyəndin?
Bəyəndinsə, başqa kitablarımız da var,
onları axtar. Görəcəksən ki, «Beşik
nəzriyyəti»nin nağıllar dünyası nə
qədər maraqlıdır.*

Az 264 112

İdeya müəllifi: Qoşqar Qarayev
Layihənin rəhbəri: Qaraqoyunlu

Nəşriyyat direktoru: Nərgiz Cabbarlı
Nəşriyyat redaktoru: İlyas Tapdıq

Yazar: Abdulla Şaiq

Texniki qrupun rəhbəri: Denis İzuf

Rəssamlar: Mərziyyə Hüseynova
Nərminə Qasımova

Dizayner: Rumil Hüseynov

Operator: Rəna Əzizova

Çapa imzalanmış: 05.11.2009,
formatı 70x90/16, fiziki ç.v. 4,25, təbaşirli kağız №1,
arial qarnituru, sifariş XNN#7, sayı 500

Kitab «*Bəşik nəşriyyatı*»nda nəşrə hazırlanmış
(Tel.: (+99440)2181787, (+99450)4989555
E-mail: beshik@beshik.az; www.beshik.az)

və
“IDEAL-PRINT” mətbəəsində ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.
Tel.: (+99412)3426767
idealprintx@mail.ru

STANDARTLAŞDIRMA, METROLOGIYA
VƏ PATENT ÜZRƏ DÖVLƏT AGENTLIYI
şəhadətnamə № 2005 0563
iddia sənədi № 2005 0841,
ilkinlik tarixi: 15.07.2005.
Bütün müstəsna hüquqlar
«*Bəşik nəşriyyatı*»na
məxsusdur.
© «*Bəşik nəşriyyatı*»

Əmtəə nişanı: MƏN VƏ MƏNİM DÜNYAM

ISBN 978-9952-456-16-5

